

## Uvod

Mogućnost izrade Urbanističkog plana uređenja Groblja Tijarica (u daljnjem tekstu: Plan) određena je Zakonom o prostornom uređenju (NN broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 89/19, 98/19), Prostornim planom uređenja Grada Trilja (Službeni glasnik Grada Trilja 01/05, 07/08, 02/13, 06/18, 04/20, 01/21 ispr., 02/21 p.t.), te Odlukom o izradi Urbanističkog plana uređenja Groblja Tijarica (Službeni glasnik Grada Trilja 14/22).

Razlog za izradu Plana je proširenje postojećeg groblja, odnosno povećanje ukopnih mjesta na prostoru uz postojeće groblje u naselju Tijarica.

Izrada Plana uređenja odvija se u sljedećim fazama:

- I. Prethodni radovi
- II. Prijedlog Plana (javna rasprava)
- III. Nacrt Konačnog prijedloga Plana
- IV. Konačni prijedlog Plana
- V. Završna obrada Plana

Izrada Plana temelji se na sljedećim zakonima, propisima i dokumentima prostornog uređenja:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19)
- Prostorni plan uređenja Grada Trilja (Službeni glasnik Grada Trilja 01/05, 07/08, 02/13, 06/18, 04/20, 01/21 ispr., 02/21 p.t.)
- Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98., 39/04, 45/04, ispravak 163/04)
- Pravilnik o grobljima (NN 99/02)
- Ostali zakoni koji svojim odredbama utječu na prostorna ili druga rješenja ili se odnose na namjenu, odnosno funkciju prostora

Postupak provedbe javne rasprave te usvajanja Plana propisan je Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19).

Za potrebe izrade Plana izrađeno je Idejno rješenje „Rekonstrukcija postojećeg groblja u naselju Tijarica“ (veljača 2022), kojeg je izradila tvrtka Kozina projekti d.o.o. iz Splita.

## 1. POLAZIŠTA

### 1.1. Položaj, Značaj, osjetljivost i posebnosti područja u obuhvatu plana

Planom je obuhvaćen prostor postojećeg groblja Tijarica i prostor za proširenje groblja. Postojeće groblje nalazi se južno od županijske ceste Ž6154 u naselju Tijarica (županijska cesta Ž6154 - Tijarica D220 - Aržano D39), županijskoj cesti pristupa se s državne ceste D220. Groblje se nalazi smješteno oko Župne crkve Svetoga Duha, a na svojoj sjeverozapadnoj strani graniči s postojećim javnim parkom. Površina za proširenje nalazi se južno i jugoistočno od postojećeg groblja.

U postojećoj površini groblja Tijarica, u naselju Tijarica, iskorištene su sve prostorne mogućnosti za gradnju novih grobnica. Stoga su razlozi za izradu Plana, osigurati planske i prostorne preduvjete za izgradnju novih grobnica i drugih potrebnih pratećih sadržaja, vodeći računa o uklapanju planirane cjeline groblja u okolni prostor.

#### 1.1.1. Obilježja izgrađene strukture i ambijentalnih vrijednosti

Postojeće groblje Tijarica nalazi se u južnom dijelu istoimenog naselja, a groblju se pristupa kolnim putem sa županijske ceste Ž6154 u naselju Tijarica, županijskoj cesti pristupa se s državne ceste D220.

Župna crkva Svetoga Duha je Prostornim planom uređenja Grada Trilja evidentirana kao povijesni sklop i građevina. Župna crkva Svetoga Duha u Tijarici sagrađena je 1872. godine na mjestu starije crkve. Duga je 19,2 široka 7,5 i visoka 7 metara. Oltar prema puku postavljen je 1974. Godne.

Groblje Tijarica nije zaštićeno Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

#### 1.1.2. Prometna, telekomunikacijska i komunalna opremljenost

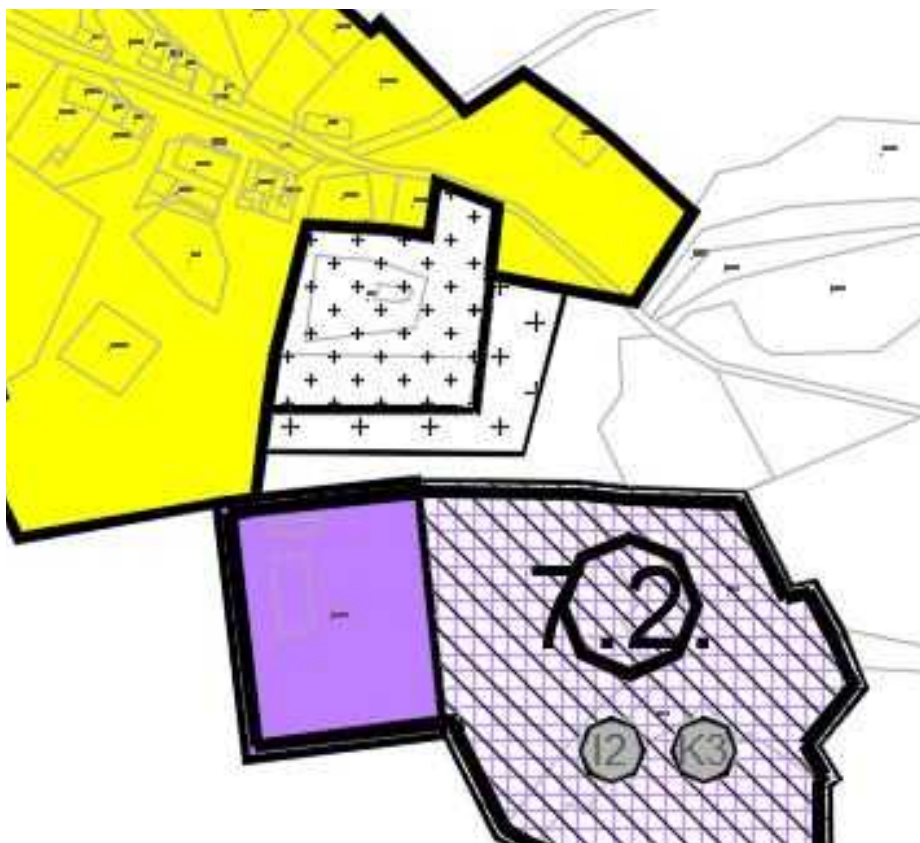
Groblje Tijarica potrebno je infrastrukturno opremiti. Opremljeno groblje komunalnom infrastrukturom podrazumijeva priključak vode s dovoljnim brojem izljeva vode po cijelom groblju, oborinsku kanalizaciju, priključak struje, izgrađen prostor za odlaganje komunalnog otpada, parkiralište za osobna vozila i pristupne ceste za dovoz pokojnika.

#### 1.1.3. Obveze iz planova šireg područja

PPUG-om su određeni osnovni uvjeti uređenja površina namjenjenih za smještaj groblja i propisana je obveza izrade detaljnijeg plana (urbanističkog plana uređenja). PPUG-om je određeno da se površine za groblje mogu planirati kao površine unutar i izvan naselja te kao sadržaji unutar građevinskog područja naselja.

Sukaldno PPUG Trilja, oko groblja je potrebno osigurati zelene tampone minimalne širine 10,0 m. Do groblja se mora osigurati kolna prometnica minimalne širine 5,0 m. U sklopu čestice groblja potrebno je osigurati parkiralište s najmanje 10PM.

Osim grobnih mjesta unutar groblja mogu biti smješteni prizemni prateći sadržaji (kapelica, mrtvačnica, cvjećarnica i sl.). Groblje mora biti ograđeno ogradom.



Izvod iz kartografskog prikaza 4.22. Građevinska područja naselja – Tijarica; Prostroni plan uređenja Grada Trilja

#### 1.1.4. Ocjena mogućnosti i ograničenja uređenja prostora

Konfiguracija terena unutar obuhvata prikladna je za smještaj groblja.

Groblje se nalazi unutar urbane strukture naselja Tijarica, te je površina za proširenje groblja odvojena od naselja, sjeverno i sjeverozapadno; zelenim zaštitnim pojasom negradivih površina minimalne širine 10 m.

#### 1.1.5. Dimenzioniranje groblja

Dimenzioniranje primjenom urbanističkih normativa je vrlo pojednostavljeno jer se u obračun uzima samo planirani broj stanovnika unutar gravitacijskog područja.

U obračunatoj površini 50 - 60% odnosi se na čistu površinu za ukopavanje, dok je ostatak predviđen za komunikacije i hortikulturno uređene površine.

Planirani broj stanovnika, potreban za proračun, pretpostavljen je s obzirom na dosadašnji trend kretanja broja stanovnika na području naselja Tijarica. Broja stanovnika u Naselju Tijarica prema popisu stanovništva iz 2021. godine iznosi ukupno 366 stanovnika.

Za groblje u Tijarici proračunata je površina:  $P(\text{groblje}) = 0,37 \text{ ha}/1000 \text{ st} \times 366 \text{ st} = 0,13\text{ha}$

Hans Schwenkelova metoda dimenzioniranja groblja temelji se na više značajki (prirodne, demografske, oblikovne i dr.) i predstavlja standardnu metodu za planiranje groblja u Europi. Proračun se sastoji od više koraka u kojima se prvo računa potreban broj grobnih mjesta, iz kojeg dalje proizlazi površina grobnih parcela te površina čitavog groblja, pomoću sljedećih formula:

1. Broj grobnih mjesta, G

$$G = K \times S \times R \times k = 8,7/1000 \times 366 \times 17,5 \times 1,25 = \mathbf{70}$$

2. Površina grobnih parcela, PP

$$PP = GM \times G = 70 \times 10\text{m}^2 = \mathbf{700 \text{ m}^2}$$

3. Površina groblja, PG

$$PG = PP \times 100/60 = 700 \text{ m}^2 \times 100/60 = \mathbf{1166 \text{ m}^2}$$

gdje je:

K stopa mortaliteta (broj umrlih na 1000 stanovnika tokom jedne godine)

S planirani broj stanovnika (366)

R rotacioni turnus

k korekcionni faktor

GM brutto površina grobnog mjesta (10 m<sup>2</sup>)

Stopa mortaliteta iznosi oko 8,7 umrlih na 1000 stanovnika. Rotacioni turnus se uobičajeno kreće u rasponu 15-20 godina odnosno iznosi 17,5.

Korekcionni faktor od 1,25 utvrđen je na temelju analize o nemogućnosti ponovnog korištenja cijele ukopne površine groblja istovremeno, u odnosu na rotacioni turnus.

Formula za ukupnu površinu groblja (PG) proizlazi iz uobičajenog odnosa površina za sahranjivanje i površina za prateće funkcije koji iznosi cca 60:40.

Planirano proširenje groblja nešto nadmašuje kapacitete i površinu izračunate Hans Schwenkel metodom. Međutim, planiranje većeg zahvata omogućava rezerviranje površine za duže razdoblje, više od 30g. Isto tako, veće površine daju mogućnost povećanja rotacionog turnusa (vrijeme mirovanja) koje se prema Pravilniku o grobljima kreće od 15 - 30 godina.

## 2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

### 2.1. Ciljevi prostornog uređenja općinskog ili gradskog značaja

Cilj prostornog uređenja groblja Tijarica je rješavanje nedostatka grobnih mjesta na postojećim grobljima, te kvalitetnim arhitektonsko-urbanističkim i hortikulturnim rješenjem osigurati planske i prostorne preduvjete za njegovu proširenje i cjelovito uređenje i unapređenje te opremanje traženim osnovnim i dodatnim sadržajima, osiguravajući dovoljan broj ukopnih mjesta za naredno tridesetogodišnje razdoblje uz punu infrastrukturnu opremljenost.

Urbanističko rješenje izrađuje se za cijeli prostor obuhvata Plana u skladu s planom šireg područja – Prostronim planom uređenja Grada Trilja, te posebnim propisima. Realizacija se predviđa u etapama, prema mogućnostima izvedbe.

### 2.2. Prometna i komunalna infrastruktura

Planskim rješenjem treba osigurati prometno i komunalno povezivanje prostora u obuhvatu Plana sa širim prostorom. Prometno povezivanje podrazumijeva određivanje sigurnih kolnih i pješačkih površina, uz obveznu dostupnost groblju za servisna i interventna vozila.

U pogledu vodnogospodarske (vodoopskrbne i odvodne), elektroopskrbne i elektroničko-komunikacijske infrastrukture Planom je potrebno odrediti trase postojećeg i planiranog razvoda i odgovarajuće ih dimenzionirati. U prostoru groblja potrebno je osigurati prikupljanje otpada u skladu s posebnim propisima.

### 2.3. Očuvanje prostornih posebnosti naselja odnosno dijela naselja

Prilikom planiranja proširenja groblja nužno je poštivati koncept groblja i pospješiti očuvanje prostornih i ambijentalnih odnosa uz kvalitetno parkovno-pejsažno uređenje koje se uklapa u sliku tog dijela naselja.

### 2.4. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednost i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Racionalno korištenje i zaštita prostora groblja osigurava se izradom, usvajanjem i provedbom Plana. Osnovni cilj izrade Plana je definiranje organizacije i uređenja postojećeg i proširenih dijelova groblja, kao i sadržaja i površina izvan groblja, uz povezivanje svih dijelova u funkcionalnu cjelinu.

U cilju ispravnog korištenja prostora, u Plan je potrebno ugraditi mjere kojima se postiže kvaliteta svih elemenata vezanih uz zadanu namjenu prostora i predviđene sadržaje, vodeći računa o prostornom identitetu.

Za to prilikom izrade Plana treba poštivati sljedeća programska polazišta:

- osiguranje prostornih preduvjeta za izgradnju novih ukopnih mjesta i drugih potrebnih pratećih sadržaja, prometne i komunalne infrastrukture, prema standardima utvrđenim posebnim propisima za mala groblja i opremanje pripadajućom grobnom infrastrukturom (vodoopskrba, odvodnja i rasvjeta);

- oblikovanje proširenja groblja mora očuvati ambijentalne vrijednosti prostora
- kvalitetno funkcionalno i oblikovno povezivanje postojećeg groblja i prostora za proširenje groblja;
- planirano proširenje treba odgovarajuće uklopiti u ambijentalne karakteristike prostora i dodati mu simboličko i identifikacijsko značenje;
- pri utvrđivanju rasporeda novih grobnih polja i ostalih grobnih sadržaja potrebno je Planom omogućiti etapnu i/ili faznu realizaciju zahvata u prostoru.

### 3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

#### 3.1. Program gradnje i uređenje površina i zemljišta

Urbanistički plan uređenja Groblja Tijarica temelji se na Prostornom planu uređenja Grada Trilja (Službeni glasnik Grada Trilja 01/05, 07/08, 02/13, 06/18, 04/20, 01/21 ispr., 02/21 p.t.) i Odluke o izradi Urbanističkog plana uređenja Groblja Tijarica (Službeni glasnik Grada Trilja 14/22).

Prostor obuhvata Plana obuhvaća postojeće groblje i površinu za proširenje groblja u naselju Tijarica u kojim se prema važećem Pravilniku o grobljima vrši polaganje posmrtnih ostataka umrlih, a sastoji se od unutrašnjeg prostora (površine za ukop; oproštajni i prateći dio) i vanjskog prostora (prometne površine, parkirališta, zelene površine i površine za prateće usluge). Unutar postojećeg groblja nalazi se Župna crkva Svetoga Duha

U odnosu na površinu koje zauzima, ovo groblje spada u mala groblja (površine do 5 ha). Prema načinu osnivanja, ovo groblje spada u opća (javna) groblja mješovitog tipa. Posebna groblja mogu se izvesti kao zaseban dio općeg groblja.

#### 3.2. Osnovna namjena prostora

Površine unutar obuhvata Urbanističkog plana uređenja Groblja Tijarica razgraničene su prema namjeni na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina i na kartografskim prikazima 4. Uvjeti gradnje.

Planirane su slijedeće osnovne grupe namjena površina:

1. Grobna polja (grobnice)
2. Postojeća Župna crkva Svetoga Duha
3. Oproštajna zgrada (mrtvačnica)
4. Postojeća kapelica
5. Zelene površine
6. Površine infrastrukturnih sustava

Planom je obuhvaćena površina postojećeg groblja i planiranog proširenja. Uvjeti i način gradnje definirani su u skladu s važećim Pravilnikom o grobljima. Groblje je prema vrsti ukapanja planirano kao groblje s klasičnim ukopom.

#### Građevine i pripadajući prostori groblja

Oproštajna zgrada (mrtvačnica) smještena je na ulazu u groblje neposredno uz javni park koji se nalazi izvan obuhvatu Plana.

#### Zelene i parkovne površine

Javne zelene površine obuhvaćene su u dvije kategorije:

1. zelene površine
2. zelenilo unutar grobnih polja

Unutar zelenih površina uz travnjake i nisko raslinje predviđa se i sadnja višeg raslinja.

### Infrastrukturne površine

Površine infrastrukturnih sustava su površine na kojima se mogu graditi komunalne građevine i uređaji i građevine infrastrukture na posebnim prostorima i građevnim česticama te linijske i površinske građevine za promet.

Na površinama predviđenim za linijske, površinske i druge infrastrukturne građevine grade se i uređuju:

- kolni pristupi i parkirališta
- pješačke staze i trgovi

Za zonu UPU-a groblja određena je površina kao kolni pristup za dovoz pokojnika, te manipulativni prostor, ujedno i prostor za smještaj osobnih vozila zaposlenika, te površina za osobna vozila posjetitelja i osoba s invaliditetom.

Groblju se pristupa s postojeće prometnice sjeveroistočno od obuhvata Plana.

### 3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina

**Ukupna površina obuhvata Plana** **1,07 ha**

**Izgrađeni dio (postojeće groblje) unutar obuhvata plana** **0,70 ha**

Gradive površine

1. Crkva
2. Kapleica
3. Mrtvačnica

Negradive površine

1. zelene površine
2. cestovni koridori, pješačke staze, parkirališta

**Planirano proširenje groblje** **0,37 ha**

Gradive površine

1. Grobno polje

Negradive površine

1. zelene površine,
2. pješačke staze i trgovi

Površina obuhvata Plana iznosi oko 1,07 ha, od toga je postojeće groblje oko 0,52 ha, a planirano proširenje 0,37 ha.

Unutar grobnog polja planom je predviđena izgradnja 172 nove grobnice:

- 147 grobnica tipa A, sa šest ukopnih mjesta,
- 25 grobnica tipa B, s tri ukopna mjesta.



### 3.4. Prometna, ulična, telekomunikacijska i komunalna infrastrukturna mreža

Uređenje i prometno-komunalno-infrastrukturno neopremljenog prostora, traži neizostavno uređenje i opremanje planiranom prometnom i komunalnom infrastrukturom koja će osigurati optimalnu funkciju proširenja postojećeg groblja.

#### Ulična mreža

Groblju se pristupa s postojeće prometnice (županijska cesta Ž6154) sjeverno od obuhvata Plana. Planirana širina kolnog ulaza u groblje iznosi 5,0 m.

Predviđeno je 10 parkirališnih mjesta unutar obuhvata Plana, minimalna dimenzija parkirališnog mjesta iznosi 2,5 x 5 m.

Za kretanje pješaka između grobnih polja gradit će se i uređivati pješačke staze širine od 3,0 m, dok će se za kretanje pješaka unutar grobnih polja (između grobnih redova) graditi i uređivati pješačke staze širine 1,2 m.

Površina za kretanje pješaka mora biti izrađena od tvrdog materijala i bez prepreka za kretanje. Kod projektiranja potrebno se pridržavati važećih propisa o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje urbanističko-arhitektonskih barijera u urbanističkom planiranju i projektiranju (važeći Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti). Navedene staze ne mogu imati veći uzdužni nagib od 8% i ne veći poprečni nagib od 1%.

#### Elektroničke komunikacije

Nova elektronička komunikacijska infrastruktura za pružanje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, određuje se planiranjem koridora podzemno slijedeći koridore prometnica, u zoni pješačkih staza ili zelenih površina.

Za izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, moguća je dogradnja, odnosno rekonstrukcija te eventualno proširenje radi implementacije novih tehnologija i/ili kolokacija odnosno potreba novih operatera, vodeći računa o pravu zajedničkog korištenja od strane svih operatera.

Elektronička komunikacijska infrastruktura za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova određuje se planiranjem postave baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvataima na izgrađenim građevinama bez detaljnog određivanja (točkastog označavanja) lokacija, vodeći računa o načelu zajedničkog korištenja od strane operatera (objedinjeni plan gradnje).

#### Vodoopskrba

Vodovodni sustav groblja u naselju Garb spaja se na javnu vodovodnu mrežu. Interna mreža groblja povezuje se postrojenjem do izljevniha mjesta koje koriste posjetioci groblja. Unutar grobnih polja treba osigurati izljevno mjesto (voda-slavina) koje pokriva radijus od najviše 100 m.

Protupožarnu zaštitu groblja riješiti projektom prema važećem Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara.

### **Odvodnja otpadnih i oborinskih voda**

Sustav odvodnje kanalizacije unutar područja proširenja groblja rješava se kao razdjelni (separatni).

Oborinske vode prikupljati će se preko cestovnih slivnika u zasebne cjevovode smještene unutar staza te se gravitacijski odvesti do upojnih bunara. Radi smanjenja opterećenja sustava oborinske odvodnje a time i manjih dimenzija iste, predvidjeti da se dio oborinske vode s „čistih“ površina upuštaju direktno u obodni teren koliko je to moguće prema geomehaničkim ispitivanjima tla.

### **Elektroopskrba**

Područje obuhvata Plana povezuje se na postojeći energetska sustav, na najbližu transformatorsku stanicu 10(20)/04 kV. Sva elektroenergetska infrastruktura realizira se podzemno.

Jedan izlaz iz transformatorske stanice treba osigurati za mrežu javne rasvjete koja se izvodi sa kabelima PP 41-A dimenzija 4x25 mm.

Mjerenje potrošnje električne energije vanjske rasvjete bit će u transformatorskoj stanici dok će se mjerenje potrošnje električne energije za centralni objekt izvesti direktnim brojilima u okviru glavnog razvodnog ormara.

Javna rasvjeta izvodi se sa rasvjetnim armaturama koje moraju biti kvalitetne i estetski dizajnirane, a izvori svjetla suvremeni. Za rasvjetu pristupne ulice i parkirališta primjenjuju se stupovi primjerene visine. Svjetiljke bi trebale biti djelomično zasjenjene u cilju zaštite od svjetlosnog zagađenja. Zaštita od napona dodira na instalaciji javne rasvjete rješava se sustavom nulovanja. pouzdano povezati u transformatorsku stanicu. Moguća su i drugačija rješenja.

U okviru mreže javne rasvjete treba osigurati zaštitu od atmosferskog pražnjenja kroz uzemljenje stupa na uzemljivač koji se polaže uz kabele u rovu od TS do objekata i stupova vanjske rasvjete.

## **3.5. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina i građevina**

### **Uvjeti i način gradnje**

Površina obuhvata Plana iznosi oko 1,07 ha, od toga planirano proširenje iznosi oko 0,37 ha.

Nacrti i uvjeti za gradnju i opremanje ukopnog mjesta dan je kao detaljni tipski nacrt u mjerilu 1:100 (1:50).

## **3.6. Zaštita prirodnih i kulturno povijesnih cjelina i građevina i ambijentalnih vrijednosti**

Unutar obuhvata Plana nema temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina niti građevina, niti dijelova prirode zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Obuhvat Plana ne nalazi se unutar područja ekološke mreže.

Prostornim planom uređenja Grada Trilja Župna crkva Svetoga Duha evidentirana je kao povijesni sklop i građevina. Župna crkva Svetoga Duha u Tijarici sagrađena je 1872. godine na mjestu starije crkve.

### **3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš**

Na prostoru obuhvata groblja postupanje s otpadom treba biti u skladu s odredbama važećeg Zakona o gospodarenju otpadu.

Prostori za odlaganje otpada unutar opremanja groblja moraju biti postavljeni na za to odgovarajuće dostupno i zaštićeno mjesto. Zbrinjavanje komunalnog otpada treba organizirati odvozom koji će se vršiti prema komunalnom redu nadležnog komunalnog poduzeća. Građevni otpad koji će nastati kod gradnje na prostoru obuhvata plana zbrinjavat će se u skladu s odredbama Zakona o otpadu, odvozom na deponij.

Zaštita voda od onečišćivanja provodi se radi očuvanja života i zdravlja ljudi i zaštite okoliša te omogućavanja neškodljivog i nesmetanog korištenja voda za različite namjene. Obuhvat Plana se prema Pravilniku kojim se propisuju uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite, dijelom nalazi u IV. zoni sanitarne zaštite izvorišta te u blizini III. zone sanitarne zaštite izvorišta.

Za prostor Grada Trilja, odnosno za prostor obuhvata plana nije provedeno seizmičko mikrozoniranje, isto je identično široj regiji i intenziteta je VIII. i IX. stupnjeva MSK. Izgradnja građevina treba se provoditi u skladu sa zakonskom regulativom za protupotresnu izgradnju.